

Praktische Gids Sociaal Recht 2022 – 2023

Deel 1 | [Individueel arbeidsrecht](#)

Deel 2 | [Collectief arbeidsrecht](#)

Deel 3 | [Arbeidsreglementering](#)

Mario Coppens

Inhoudstafel

Deel 1 **Individueel arbeidsrecht**

	HOOFDSTUK 1 INLEIDENDE BESCHOUWINGEN INZAKE ARBEIDSOVEREENKOMSTEN	3
1	Notie arbeidsovereenkomst	3
2	Bestanddelen van de arbeidsovereenkomst	3
2.1	Een overeenkomst.....	3
2.2	Presteren van arbeid.....	4
2.3	Betalen van loon.....	5
2.4	Gezagsrelatie.....	5
2.4.1	Criteria.....	5
2.4.2	Bijzondere praktijkgevallen.....	7
3	Vermoedens inzake bestaan arbeidsovereenkomst	8
3.1	Handelsvertegenwoordigers.....	8
3.2	Bijkomende prestaties in uitvoering van een aannemingsovereenkomst.....	9
3.3	Overeenkomst studentenarbeid.....	9
3.4	Arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid.....	9
3.5	Betaalde sportbeoefenaars.....	9
4	Geldigheidsvoorwaarden arbeidsovereenkomst	9
4.1	Handelingsbekwaamheid.....	10
4.1.1	Minderjarigen.....	10
4.1.2	Echtgenoten.....	10
4.2	Toestemming der contracterende partijen.....	11
4.3	Welbepaald voorwerp en een geoorloofde oorzaak.....	11
	HOOFDSTUK 2 SOORTEN ARBEIDSOVEREENKOMST	12
1	Naargelang de aard van het uit te voeren werk	12
2	Naargelang de duur van de overeenkomst	15
2.1	Contract voor onbepaalde duur.....	15
2.2	Contract voor bepaalde duur.....	16
2.2.1	Vormvoorwaarden.....	17
2.2.2	Opeenvolgende contracten voor bepaalde duur.....	18
2.2.3	Overschrijding van de overeengekomen termijn.....	21
2.2.4	Schorsing van een contract voor bepaalde duur.....	21
2.2.5	Beëindiging contract bepaalde duur.....	22
2.2.5.1	Contract bepaalde duur van minder dan 3 maanden.....	23
2.2.5.2	Contract bepaalde duur van minstens 3 maanden.....	24
2.2.5.3	Opzegmogelijkheid contract voor bepaalde duur.....	24
2.2.6	Non-discriminatiebeginsel.....	24
2.3	Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk.....	25
2.3.1	Vormvoorwaarden.....	25
2.3.2	Overige bepalingen.....	26
2.4	Vervangingsovereenkomsten.....	27
2.4.1	Toepassingsgebied.....	27
2.4.2	Vormvoorwaarden.....	27

2.4.3	Duur van twee jaar.....	28
2.4.4	Beëindiging van de vervangingsovereenkomst.....	28
2.4.5	Opeenvolgende vervangingsovereenkomsten.....	29
	HOOFDSTUK 3 BIJZONDERE CLAUSULES IN EEN ARBEIDSOVEREENKOMST.....	30
1	De scholingsclausule.....	30
1.1	Begrip.....	30
1.2	Geldigheid.....	30
1.3	Vormvoorwaarden.....	30
1.4	Duur en toepassingsvoorwaarden.....	31
1.5	Uitwerkingsvoorwaarden.....	32
2	Het concurrentiebeding voor arbeiders en bedienden.....	32
2.1	Begrip.....	32
2.2	Vormvoorwaarden.....	33
2.3	Loonsvoorwaarde.....	33
2.4	Geldigheidsvoorwaarden.....	34
2.5	Afstand van concurrentiebeding en -vergoeding.....	35
2.6	Uitwerkingsvoorwaarden concurrentiebeding.....	37
2.7	Sanctie bij niet-naleving van het concurrentiebeding.....	38
2.8	Bijzonder concurrentiebeding voor sommige bedienden.....	38
3	Het arbitragebeding.....	39
3.1	Begrip.....	39
3.2	Geldigheid.....	39
3.3	Uitzondering op de ongeldigheid.....	40
4	Borgtocht.....	40
4.1	Begrip.....	40
4.2	Toepassingsgebied.....	40
4.3	Bedrag borgtocht.....	40
4.4	Betaling borgtocht.....	40
4.5	Bewaring borgtocht.....	40
4.6	Terugbetaling borgtocht.....	41
5	Enkele bijzondere bedingen.....	41
5.1	Ontbindend beding.....	41
5.1.1	Begrip.....	41
5.1.2	Geldigheid.....	41
5.2	Delcrederebeding.....	43
5.2.1	Begrip.....	43
5.2.2	Geldigheidsvoorwaarde.....	43
5.3	Wijzigingsbeding.....	44
5.3.1	Begrip.....	44
5.3.2	Geldigheid.....	44
5.4	Woonplaatsclausule.....	45
5.4.1	Begrip.....	45
5.4.2	Geldigheid.....	45
5.5	Exclusiviteitsbeding.....	45
5.5.1	Begrip.....	45
5.5.2	Geldigheid.....	46

	HOOFDSTUK 4 VERPLICHTINGEN EN AANSPRAKELIJKHEID VAN WERKNEMER EN WERKGEVER	47
1	Verplichtingen van de werknemer	47
2	Verplichtingen van de werkgever	49
3	Aansprakelijkheid van de werknemer	51
3.1	Principe	52
3.2	Beperking aansprakelijkheid	52
3.3	Voorwaarden voor de aansprakelijkheid van de werknemer	53
3.3.1	Een fout	53
3.3.2	Schade	56
3.4	Afwijking op de aansprakelijkheidsregels	56
3.5	Betaling van de veroorzaakte schade en/of inhouding op het loon	56
3.6	Geldboeten	57
	HOOFDSTUK 5 SCHORSING VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST	59
1	Vertraging/Begonnen dag	59
1.1	Onvrijwillige vertraging of afwezigheid	59
1.2	Het werk niet kunnen beginnen of voortzetten	60
1.3	Stemmen bij volmacht	60
2	Ziekte en ongeval	61
2.1	Verplichtingen werknemer	61
2.1.1	Werkgever verwittigen	61
2.1.2	Indienen medisch attest	62
2.2	Controle arbeidsongeschiktheid	63
2.2.1	Controle	63
2.2.2	Controleweigering	65
2.3	Verschillende mening behandelende en controlearts	66
2.3.1	Scheidsrechterlijke procedure	67
2.3.2	Gerechtelijke procedure	67
2.4	Recht op gewaarborgd loon	68
2.5	Berekening van het gewaarborgd loon	69
2.5.1	Arbeiders	70
2.5.2	Bedienden	70
2.6	Hervallen	70
2.7	Verlies van het recht op gewaarborgd loon	71
2.7.1	Zware fout	71
2.7.2	Sportongeval	72
2.8	Werkhervatting na arbeidsongeschiktheid	72
2.8.1	Algemeen	72
2.8.2	Gedeeltelijke werkhervatting	73
2.8.3.	Reïntegratietraject arbeidsongeschikte werknemer	74
3	Zwangerschaps- en bevallingsverlof	74
3.1	Zwangerschapsonderzoek	75
3.2	Zwangerschaps- en bevallingsrust	75
3.2.1	Prenataal verlof	75
3.2.2	Postnataal verlof	77
3.3	Moederschapsuitkering en gewaarborgd loon	78
3.4	Omzetting moederschaps- in vaderschapsverlof of geboorteverlof	79
3.4.1	Overlijden van de moeder	79
3.4.2	Opname van de moeder in het ziekenhuis	80

3.4.3	Uitkeringen	80
3.5	Borstvoedingsverlof	80
3.6	Borstvoedingspauzes	81
3.6.1	Uitoefeningsmodaliteiten	81
3.6.2	Kennisgeving en bewijs	81
3.6.3	Uitkeringen	81
3.7	Beschermende maatregelen voor de zwangere werknemers	82
3.7.1	Verbod op nachtarbeid	82
3.7.2	Verbod op het presteren van overuren	82
3.7.3	Evaluatie risicoposten en maatregelen	82
3.7.4	Werkverwijdering en ZIV-uitkeringen	83
4	Technische stoornis	84
4.1	Begrip	84
4.2	Voorwaarden	84
4.3	Behoud van loon/Recht op werkloosheidsuitkeringen	84
4.4	Vervangingswerk	85
4.5	Mededeling aan de RVA	85
4.5.1	Verplichting werkgever	85
4.5.2	Sanctie	86
4.6	Mededeling aan de ondernemingsorganen	87
4.7	Overhandiging werkloosheidsdocumenten aan de werknemer	87
4.8	Recht op inhaalrust	87
5	Slecht weer	88
5.1	Begrip	88
5.2	Voorwaarden	88
5.3	Mededeling aan de werknemer	88
5.4	Behoud van loon/Recht op werkloosheidsuitkeringen	88
5.5	Mededeling aan de RVA	89
5.5.1	Verplichting werkgever	89
5.5.2	Sanctie	90
5.6	Overhandiging werkloosheidsdocumenten aan de werknemer	91
5.7	Beëindiging van de arbeidsovereenkomst	92
5.8	Recht op inhaalrust	92
6	Economische werkloosheid voor arbeiders	92
6.1	Begrip	92
6.2	Voorwaarden	92
6.3	Toegelaten maximumduur	93
6.4	Kennisgeving aan de werknemers	94
6.5	Kennisgeving aan de RVA	94
6.6	Mededeling aan de ondernemingsorganen	96
6.7	Verhoging aantal werkloosheidsdagen	96
6.8	Overhandiging werkloosheidsdocumenten	96
6.9	Werkloosheidsuitkeringen werknemer	97
6.10	Supplement bovenop de werkloosheidsuitkeringen	98
6.11	Sancties in hoofde van de werkgever	98
6.12	Recht op loon	101
6.13	Samenloop met andere schorsingsgronden	101
6.14	Beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de werknemer	101
6.15	Recht op inhaalrust	102

6.16	Uitbesteding van werk	102
7	Economische werkloosheid voor bedienden voor ondernemingen in moeilijkheden	102
7.1	Toepassingsgebied	102
7.2	Begrip	102
7.3	Procedure	103
7.4	Toegelaten maximumduur	104
7.5	Kennisgeving aan de RVA	105
7.6	Kennisgeving aan de werknemers	106
7.7	Mededeling aan de overlegorganen	106
7.8	Overhandiging werkloosheidsdocumenten aan de werknemer	107
7.9	Verhoging aantal werkloosheidsdagen	107
7.10	Voortijdige stopzetting van de werkloosheidsperiode	107
7.11	Recht op werkloosheidsuitkeringen	107
7.12	Sanctie ten aanzien van de werkgever	108
7.13	Supplement ten laste van de werkgever	108
7.14	Beëindiging van de arbeidsovereenkomst	109
7.15	Recht op inhaalrust	109
7.16	Economische werkloosheid wegens de Coronacrisis	110
7.16.1	Toepassingsgebied	111
7.16.2	Doelstelling en te volgen procedure	111
7.16.3	Duur van de volledige schorsing of regeling gedeeltelijke arbeid	112
7.16.4	Supplement ten laste van de werkgever	112
8	Klein verlet	112
8.1	Begrip	112
8.2	Duur afwezigheid	112
8.3	Voorwaarden	116
8.4	Recht op loon	116
9	Geboorte- en adoptieverlof	116
9.1	Begrip	116
9.2	Duur afwezigheid en opname verlof	117
9.3	Recht op loon en ZIV-uitkeringen	119
10	Pleegzorg- en pleegouderverlof	119
10.1	Begrip	119
10.2	Reden en duur afwezigheid	119
10.3	Na te leven formaliteiten	121
10.4	Recht op loon of uitkeringen	122
11	Verlof om dwingende redenen	123
11.1	Begrip	123
11.2	Duur van het verlof	123
11.3	Recht op loon	124
11.4	Voorwaarden	124
11.5	Bijzondere bepalingen	124
12	Politiek verlof	124
12.1	Begrip	124
12.2	Duur van het politiek verlof	125
12.3	Recht op loon	126
12.4	Recht op schorsing van hun arbeidsovereenkomst	126
13	Staking en lock-out	127
13.1	Begrip en soorten staking	127

13.2	Erkenning stakingsrecht	128
13.3	Beperkingen stakingsrecht	129
13.4	Bijzondere uitoefeningswijzen	131
13.5	Recht op loon of werkloosheidsuitkeringen	134
13.6	Staking en recht op gewaarborgd loon	135
13.7	Staking en recht op betaalde feestdagen	136
13.8	Staking en eindejaarspremie	136
13.9	Staking en vakantiereglementering	136
13.10	Staking en uitzendarbeid	136
13.11	Staking en einde arbeidsovereenkomst	137
13.12	Staking en arbeidsongeval	138
13.13	Tussenkomst van de rechterlijke macht	138
13.13.1	Bevoegde rechtbank	138
13.13.2	Kort geding en eenzijdig verzoekschrift	139
13.13.3	Dwangsommen	142
14	Jaarlijkse vakantie	143
14.1	Begrip	143
14.2	Vaststelling en opname vakantiedagen	143
14.3	Aanrekening vakantiedagen	147
14.4	Duur van de vakantie	149
14.4.1	Wettelijke vakantie	149
14.4.2	Aanvullende vakantie	149
14.4.3	Regeling voor arbeiders	151
14.4.4	Regeling voor bedienden	153
14.4.5	Gelijkgestelde periodes	154
14.5	Het vakantiegeld	157
14.5.1	Het vakantiegeld voor arbeiders	157
14.5.1.1	Berekening	158
14.5.1.2	Fictief dagloon	158
14.5.1.3	Afhoudingen	159
14.5.1.4	Voorbeeld berekening vakantiegeld	159
14.5.1.5	Verjaring	160
14.5.2	Het vakantiegeld voor bedienden	161
14.5.2.1	Vakantiegeld tijdens de arbeidsovereenkomst	162
14.5.2.2	Vakantiegeld bij einde arbeidsovereenkomst, bij aanvang voltijds tijdskrediet of voltijds thematisch verlof	165
14.5.2.3	Vakantiegeld bij verandering van werkgever	167
14.5.2.4	Vakantiegeld bij vermindering prestaties	167
14.6	Jeugdvakantie	168
14.6.1	Voorwaarden	168
14.6.2	Jeugdvakantiedagen	168
14.6.3	Jeugdvakantie-uitkeringen	169
14.6.4	Aanvragen jeugdvakantie	169
14.7	Seniorvakantie	169
14.7.1	Voorwaarden	169
14.7.2	Seniorvakantiedagen	170
14.7.3	Seniorvakantie-uitkeringen	170
14.7.4	Aanvragen seniorvakantie	170

	HOOFDSTUK 6 EINDE VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST	171
1	Beëindiging contract bepaalde duur of duidelijk omschreven werk	171
2	Beëindiging door de wil der partijen d.w.z. ontslag	172
2.1	Opzegging	177
2.1.1	Begrip	177
2.1.2	Geldigheidsvoorwaarden	178
2.1.2.1	Inhoud	179
2.1.2.2	Vorm	182
2.1.2.3	Taalgebruik	187
2.1.3	Ingang opzeggingstermijn	187
2.1.4	Duur van de opzeggingstermijn	188
2.1.4.1	Criteria bepalen opzeggingstermijn	189
2.1.4.1.1	Anciënniteit	189
2.1.4.1.2	Loon	192
2.1.4.2	Opzeggingstermijn voor indiensttredingen vanaf 1/1/14	193
2.1.4.3	Opzeggingstermijnen indiensttreding vóór 1/1/14	195
2.1.4.3.1	Opzeggingstermijn werkgever	196
2.1.4.3.2	Opzeggingstermijn werknemer	211
2.1.4.4	Opzeggingstermijn bij het bereiken van de pensioenleeftijd	214
2.1.4.5	Opzeggingstermijn en tijdelijke werkloosheid	215
2.1.4.6	Inzetbaarheidsbevorderende maatregelen	215
2.1.4.7	Aanrekening sectoraal aanvullende vergoedingen	216
2.1.5	Schorsing van de opzeggingstermijn	216
2.1.6	Sollicitatieverlof tijdens opzeggingstermijn	219
2.2	Tegenopzegging	220
2.3	Verbreking van de arbeidsovereenkomst	221
2.3.1	Voorwaarden	222
2.3.2	Recht op verbrekingvergoeding	222
2.3.3	Berekening van de verbrekingvergoeding	225
2.3.4	Mensualisering van de verbrekingvergoeding	234
2.3.5	Vormen van verbreking van de arbeidsovereenkomst	235
2.3.5.1	De niet-nakoming van de contractuele verplichtingen	235
2.3.5.2	Eenzijdige wijziging van de arbeidsovereenkomst door 1 der partijen	240
2.4	Motivering ontslag en kennelijk onredelijk ontslag (CAO nr. 109)	252
2.4.1	Toepassingsgebied	253
2.4.2	Kennisgeving ontslagredenen	254
2.4.3	Begrip kennelijk onredelijk ontslag	259
2.4.4	Schadevergoeding bij kennelijk onredelijk ontslag	269
2.4.5	Bewijslast	270
2.5	Ontslagcompensatievergoeding voor arbeiders	273
3	Beëindiging van de arbeidsovereenkomst in onderling akkoord	275
4	Overlijden werknemer of werkgever	278
5	Overmacht	279
5.1	Algemeen	279
5.2	Definitieve arbeidsongeschiktheid	281
5.2.1	Wet 3/7/78	282
5.2.2	Codex welzijn op het werk	282
5.2.3	Rechtspraak	285
5.3	Brand	287

5.4	Andere situaties	288
6	Ontbinding van de arbeidsovereenkomst	289
7	Beëindiging van de arbeidsovereenkomst vóór de uitvoering	293
8	Beëindiging van de arbeidsovereenkomst tijdens arbeidsongeschiktheid	294
8.1	Werknemers met een contract voor onbepaalde duur	294
8.2	Werknemers met contract bepaalde duur of welomschreven werk	295
9	Ontslag om dringende reden	296
9.1	Begrip	296
9.2	Procedure	304
9.2.1	Het geven van ontslag	304
9.2.2	Kennisgeving van de dringende reden	313
9.3	Bewijslast	318
9.4	Praktijkgevallen	326
9.5	Inroeping dringende reden door de werknemer	329
9.6	Vergoeding	329
10	Willekeurig ontslag en rechtsmisbruik	331
10.1	Willekeurig ontslag	331
10.2	Rechtsmisbruik	332
10.2.1	Begrip	332
10.2.2	Praktijkgevallen	332
10.2.3	Bewijslast	337
10.2.4	Sanctie	337
10.2.5	Cumul	337
11	Bescherming tegen ontslag	338
11.1	Bescherming ingevolge zwangerschap	338
11.1.1	Aanvang en duur bescherming	338
11.1.2	Draagwijdte van de bescherming	340
11.1.3	Beschermingsvergoeding	343
11.2	Bescherming ingevolge borstvoedingspauzes	344
11.2.1	Aanvang en duur bescherming	344
11.2.2	Draagwijdte bescherming	344
11.2.3	Beschermingsvergoeding	344
11.3	Bescherming ingevolge betaald educatief verlof	345
11.3.1	Aanvang en duur bescherming	345
11.3.2	Draagwijdte van de bescherming	345
11.3.3	Beschermingsvergoeding	346
11.4	Bescherming ingevolge loopbaanonderbreking	346
11.4.1	Aanvang en duur bescherming	346
11.4.2	Draagwijdte bescherming	346
11.4.3	Beschermingsvergoeding	346
11.5	Bescherming ingevolge ouderschapsverlof	347
11.5.1	Aanvang en duur bescherming	347
11.5.2	Draagwijdte bescherming	348
11.5.3	Beschermingsvergoeding	350
11.6	Bescherming ingevolge vaderschaps- of geboorteverlof	351
11.6.1	Aanvang en duur bescherming	351
11.6.2	Draagwijdte bescherming	351
11.6.3	Beschermingsvergoeding	351
11.7	Bescherming omzetting moederschapsverlof in vaderschapsverlof	351

11.7.1	Aanvang en duur bescherming	351
11.7.2	Draagwijdte bescherming	351
11.7.3	Beschermingsvergoeding	352
11.8	Bescherming ingevolge adoptie- en pleegzorgverlof	352
11.8.1	Aanvang en duur bescherming	352
11.8.2	Draagwijdte van de bescherming	352
11.8.3	Beschermingsvergoeding	352
11.9	Bescherming ingevolge tijdskrediet	352
11.9.1	Aanvang en duur bescherming	352
11.9.2	Draagwijdte bescherming	353
11.9.3	Beschermingsvergoeding	355
11.10	Bescherming syndicaal afgevaardigde	355
11.10.1	Aanvang en duur bescherming	355
11.10.2	Draagwijdte van de bescherming	358
11.10.3	Beschermingsvergoeding	359
11.11	Bescherming verkozenen en kandidaten ondernemingsraad en comité	360
11.11.1	Beschermde werknemers	360
11.11.2	Aanvang en duur bescherming	362
11.11.3	Einde en afstand bescherming	365
11.11.4	Draagwijdte van de bescherming	368
11.11.4.1	Ontslag om dringende reden	370
11.11.4.2	Ontslag om economische of technische redenen	384
11.11.4.3	Andere beschermende bepalingen	392
11.11.5	Beschermingsvergoeding en aanvraag reïntegratie	393
11.12	Bescherming ingevolge politiek verlof	400
11.12.1	Aanvang en duur bescherming	400
11.12.2	Draagwijdte bescherming	400
11.12.3	Beschermingsvergoeding	401
11.13	Bescherming ingevolge niet naleving procedure invoering nieuwe technologieën	401
11.13.1	Aanvang en duur bescherming	401
11.13.2	Draagwijdte bescherming	401
11.13.3	Beschermingsvergoeding	401
11.14	Bescherming ingevolge discriminatie tussen vrouwen en mannen	401
11.14.1	Aanvang en duur bescherming	402
11.14.2	Draagwijdte van de bescherming	402
11.14.3	Beschermingsvergoeding en aanvraag reïntegratie	403
11.15	Bescherming ingevolge gelijke beloning man/vrouw	404
11.15.1	Aanvang en duur bescherming	404
11.15.2	Draagwijdte van de bescherming	405
11.15.3	Beschermingsvergoeding en aanvraag reïntegratie	405
11.16	Bescherming ingevolge wet bestrijding bepaalde vormen van discriminatie	406
11.16.1	Aanvang en duur bescherming	406
11.16.2	Draagwijdte van de bescherming	407
11.16.3	Beschermingsvergoeding en aanvraag reïntegratie	408
11.17	Bescherming preventieadviseur	409
11.17.1	Aanvang en duur bescherming	410
11.17.2	Draagwijdte van de bescherming	410
11.17.3	Beschermingsvergoeding	414
11.18	Bescherming ingevolge het maken van opmerkingen m.b.t. flexibele urenregelingen	416

11.18.1	Aanvang en duur	416
11.18.2	Draagwijdte bescherming	416
11.18.3	Beschermingsvergoeding	416
11.19	Bescherming ingevolge clausule vastheid van betrekking	416
11.19.1	Individuele werkzekerheidsclausules	417
11.19.2	Collectieve werkzekerheidsclausules	417
11.20	Bescherming ingevolge uitputting recht op deeltijdse arbeid	420
11.20.1	Aanvang en duur bescherming	420
11.20.2	Draagwijdte van de bescherming	420
11.20.3	Beschermingsvergoeding	420
11.21	Bescherming tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag	421
11.21.1	Aanvang en duur bescherming	421
11.21.2	Draagwijdte van de bescherming	425
11.21.3	Beschermingsvergoeding en aanvraag reïntegratie	429
12	Collectief ontslag	430
12.1	Inlichting en raadpleging werknemersvertegenwoordigers	431
12.1.1	Toepassingsgebied	431
12.1.2	Notie collectief ontslag	432
12.1.3	Informatieprocedure	433
12.1.4	Betwisting niet-naleving van de informatieprocedure	434
12.1.5	Gevolgen niet-naleving van de informatieprocedure	436
12.2	Kennisgeving van het collectief ontslag aan de VDAB, FOREM, ACTIRIS, A.D.G.	437
12.2.1	Toepassingsgebied en notie collectief ontslag	437
12.2.2	Procedure kennisgeving aan de VDAB, FOREM, ACTIRIS, A.D.G.	437
12.3	Vergoeding ingevolge collectief ontslag	438
12.3.1	Toepassingsgebied en notie collectief ontslag	438
12.3.2	Bedrag vergoeding	439
12.4	Activerend beleid bij herstructureringen	441
12.4.1	Onderneming in herstructurering en collectief ontslag	441
12.4.2	Inschakelingsvergoeding	442
12.4.2.1	Gerechtigden	442
12.4.2.2	Impact opzeggingsvergoeding	443
12.4.3	Terugbetaling outplacementkosten	444
12.4.4	Tewerkstellingscel	445
12.4.4.1	Verplichting	445
12.4.4.2	Samenstelling	446
12.4.4.3	Taak	446
12.4.4.4	Procedure	448
12.4.5	Sanctionering werknemer	450
	HOOFDSTUK 7 ENKELE BIJZONDERE OVEREENKOMSTEN	451
1	Arbeidsovereenkomst voor studenten	451
1.1	Begrip en toepassingsgebied	451
1.2	Geldigheidsvoorwaarden	452
1.3	Proefperiode	453
1.4	Arbeidsongeschiktheid student en recht op gewaarborgd loon	453
1.5	Bezoldiging student	453
1.6	Einde van de arbeidsovereenkomst	453
1.7	Verboden activiteiten	454
1.8	Onderwerping aan de sociale zekerheid	456

1.9	Recht op kinderbijslag (nu groeipakket)	458
1.10	Belastingen en persoon ten laste	458
2	Arbeidsovereenkomst voor handelsvertegenwoordigers	460
2.1	Begrip	460
2.2	Loon handelsvertegenwoordiger	464
2.2.1	Betaling commissielonen tijdens de uitvoering van de overeenkomst	465
2.2.2	Betaling commissieloon tijdens de schorsing van de overeenkomst	467
2.2.3	Betaling commissieloon na einde arbeidsovereenkomst	467
2.3	Recht op een uitwinningsvergoeding	468
2.3.1	Voorwaarden	469
2.3.1.1	Beëindiging arbeidsovereenkomst	469
2.3.1.2	Tewerkstelling van 1 jaar	469
2.3.1.3	Aanbreng van cliënteel	470
2.3.1.4	Nadeel in hoofde van de handelsvertegenwoordiger	474
2.4	Bedrag uitwinningsvergoeding	476
2.5	Concurrentiebeding voor handelsvertegenwoordigers	477
2.5.1	Geldigheid	477
2.5.2	Uitwerking	478
2.5.3	Sanctie bij miskenning van het concurrentiebeding	479
3	Startbaanovereenkomsten	479
3.1	Toepassingsgebied	479
3.2	Welke werknemers?	480
3.3	Startbaanovereenkomst	481
3.4	Bezoldiging werknemer met startbaanovereenkomst	482
3.5	Afwezigheid om ander werk te zoeken	484
3.6	Beëindiging startbaanovereenkomst	484
3.7	Nieuwe startbaanovereenkomst	485
4	Arbeidsovereenkomst voor deeltijdse arbeid	485
4.1	Begrip	485
4.2	Non-discriminatiebeginsel	485
4.3	Soorten arbeidsregelingen en werkroosters	486
4.4	Geldigheidsvoorwaarden	487
4.5	Bekendmaking werkroosters en toezicht op de prestaties van deeltijdse werknemers	488
4.5.1	Na te leven formaliteiten	488
4.5.2	Sancties	490
4.6	Minimale wekelijkse arbeidsduur en minimale duur van elke prestatie	492
4.7	Voorrang voor het verkrijgen van een voltijdse betrekking	494
4.8	Het verrichten van bijkomende uren	496
4.9	Recht op overloon	497
4.10	Recht op deeltijdse arbeid na loopbaanonderbreking	498
4.10.1	Principe	498
4.10.2	Bescherming tegen ontslag	498
5	Arbeidsovereenkomst voor huisarbeiders	498
5.1	Begrip	498
5.2	Verplichtingen van de werkgever	500
5.3	Vorm en inhoud van de overeenkomst	500
5.3.1	Verplichte vermeldingen	500
5.3.2	Sancties wegens niet-naleving van de vormvoorwaarden of van de inhoud	501
5.4	Schorsing arbeidsovereenkomst huisarbeider	502
5.4.1	Algemeen	502

5.4.2	Technische stoornis	502
5.4.3	Slecht weer	502
5.4.4	Economische werkloosheid	502
5.4.5	Gewaarborgd dagloon	502
5.4.6	Ziekte of ongeval	503
5.4.6.1	Verplichtingen huisarbeider	503
5.4.6.2	Gewaarborgd loon	503
5.5	Beëindiging van de arbeidsovereenkomst en sollicitatieverlof	504
5.6	Arbeidsduur en zondagsrust	504
5.7	Voorrang om een vacante betrekking te krijgen	504
6	Tijdelijke arbeid, uitzendarbeid en terbeschikkingstelling van personeel	504
6.1	Begrippen	504
6.2	Verbod op tijdelijke-, uitzendarbeid en terbeschikkingstelling	505
6.2.1	Tijdelijke arbeid en uitzendarbeid	505
6.2.2	Terbeschikkingstelling van personeel	506
6.3	Toegelaten tijdelijke-, uitzendarbeid en terbeschikkingstelling	509
6.3.1	Tijdelijke arbeid en uitzendarbeid	509
6.3.1.1	Vervanging van een vaste werknemer	509
6.3.1.2	Tijdelijke vermeerdering van het werk	510
6.3.1.3	Uitvoering van een uitzonderlijk werk	510
6.3.1.4	Instroom nieuwe medewerkers	510
6.3.2	Terbeschikkingstelling van werknemers	511
6.4	Toegelaten duur tijdelijke-, uitzendarbeid en terbeschikkingstelling	511
6.4.1	Tijdelijke arbeid en uitzendarbeid	511
6.4.1.1	Vervanging van een vaste werknemer wiens arbeidsovereenkomst geschorst is	511
6.4.1.2	Vervanging van een vaste werknemer wiens arbeidsovereenkomst beëindigd is met een opzeggingstermijn	511
6.4.1.3	Vervanging van een vaste werknemer wiens arbeidsovereenkomst beëindigd is om dringende reden	512
6.4.1.4	Vervanging van een vaste werknemer wiens arbeidsovereenkomst beëindigd is om een andere dan de hierboven vermelde redenen	512
6.4.1.5	Tijdelijke vermeerdering van werk	512
6.4.1.6	Uitvoering van een uitzonderlijk werk	513
6.4.1.7	Instroom nieuwe medewerkers	513
6.4.1.8	Tewerkstelling in het kader van een tewerkstellingstraject	514
6.4.2	Terbeschikkingstelling van werknemers	514
6.5	Na te leven procedure	514
6.5.1	Tijdelijke arbeid en uitzendarbeid	514
6.5.1.1	Vervanging van een vaste werknemer wiens arbeidsovereenkomst geschorst is	514
6.5.1.2	Vervanging van een vaste werknemer wiens arbeidsovereenkomst beëindigd is met een opzeggingstermijn of om dringende reden	514
6.5.1.3	Vervanging vaste werknemer wiens arbeidsovereenkomst beëindigd is om een andere dan de hierboven vermelde redenen	515
6.5.1.4	Tijdelijke vermeerdering van werk	517
6.5.1.5	Uitvoering van een uitzonderlijk werk	519
6.5.1.6	Tewerkstelling in het kader van een tewerkstellingstraject	520
6.5.1.7	Instroom nieuwe medewerkers	520
6.5.2	Terbeschikkingstelling van personeel	520
6.6	Informatieverstreking en controle	523
6.7	Instroomovereenkomst	523
6.7.1	Duur overeenkomst	523
6.7.2	Tewerkstellingsgarantie	523

6.7.3	Aanwerving door de gebruiker	524
6.7.4	Anciënniteit	524
6.8	Sancties bij niet-naleving voorwaarden	524
6.8.1	Tijdelijke arbeid	524
6.8.2	Uitzendarbeid	525
6.8.3	Terbeschikkingstelling van personeel	526
6.9	Arbeidsovereenkomst voor uitvoering van tijdelijke arbeid	527
6.9.1	Vormvereisten	527
6.9.2	Proeftijd	528
6.9.3	Toepasselijke wetgeving	528
6.10	Arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid	528
6.10.1	Vormvereisten	529
6.10.2	Proeftijd	530
6.10.3	Inhoud van de arbeidsovereenkomst	531
6.10.4	Opeenvolgende dagcontracten	532
6.10.4.1	Begrip	532
6.10.4.2	Toegelaten opeenvolging	532
6.10.4.3	Informatieverstrekking, raadpleging en betwistingen	533
6.10.5	Loon uitzendkracht	534
6.10.6	Eindejaarspremie uitzendkrachten	535
6.10.7	Vakantiegeld uitzendkrachten	536
6.10.8	Anciënniteit van de uitzendkracht	536
6.10.9	Bijkomende vergoeding bij arbeidsongeschiktheid	536
6.10.10	Sociale voordelen	536
6.10.11	Beëindiging arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid	537
6.10.11.1	Voortijdige beëindiging contract bepaalde duur of een duidelijk omschreven werk	537
6.10.11.2	Voortijdige beëindiging vervangingsovereenkomst	538
6.10.12	Overeenkomst tussen het uitzendbureau en de gebruiker	538
6.10.13	Verplichtingen van de gebruiker en het uitzendbureau	539
6.10.13.1	Naleving wetgeving	539
6.10.13.2	Welzijn op het werk	540
6.11	Uitzendovereenkomst voor onbepaalde duur	542
6.11.1	Opstellen en inhoud arbeidsovereenkomst	542
6.11.2	Formaliteiten bij zendopdrachten	543
6.11.3	Periodes zonder zendopdrachten	543
6.12	Arbeidsovereenkomst bij terbeschikkingstelling	544
6.13	Terbeschikkingstelling van buitenlandse werknemers in België	544
6.13.1	Toepassingsgebied	545
6.13.2	Toepasselijke arbeids-, loon- en tewerkstellingsvoorwaarden	546
6.13.3	Instellen rechtsvorderingen	546
7	Telewerk	547
7.1	Structureel telewerk	547
7.1.1	Toepassingsgebied en begrip	547
7.1.2	Schriftelijke overeenkomst	548
7.1.3	Arbeidsvoorwaarden	549
7.1.4	Organisatie telewerk en terbeschikkingstelling van materiaal	549
7.1.5	Veiligheid en gezondheid	550
7.1.6	Scholingsfaciliteiten en collectieve rechten	551
7.1.7	Bescherming gegevens	551
7.2	Occasioneel telewerk	551

7.2.1	Behoud rechten	552
7.2.2	Toepassingsvoorwaarden	552
7.2.3	Aanvraag en goedkeuring	552
7.2.4	Vastleggen kader in CAO of arbeidsreglement	552
7.3	Telewerk ingevolge Corona	553
7.3.1	Toepassingsgebied	553
7.3.2	Uitwerking nadere regels	553
7.3.3	Rechten en plichten telewerker	554
7.3.4	Controle werkgever	554
7.3.5	Collectieve rechten	555
7.3.6	Welzijnsbeleid m.b.t. telewerk	555
8.	Flexijob-overeenkomst	556
8.1	Toepassingsgebied	556
8.2	Voorwaarden	556
8.3	Arbeidsovereenkomst	557
8.4	Registratie prestaties	558
8.5	Verloning	558
8.6	Flexijob en sociale zekerheid	558

Deel 2 Collectief arbeidsrecht

	HOOFDSTUK 1 VRIJHEID VAN VERENIGING	561
1	De wet van 24/5/1921 tot waarborg van de vrijheid van vereniging	562
2	Voordelen aan sommige gesyndiceerden en de toekenning van een syndicale premie	563
	HOOFDSTUK 2 DE OVERLEGORGANEN	564
1	De Nationale Arbeidsraad	564
2	De paritaire comités en subcomités	572
3	Overlegorganen op ondernemingsvlak	578
3.1	De ondernemingsraad	578
3.1.1	Oprichting	578
3.1.2	Samenstelling	578
3.1.3	Vervanging leden ondernemingsraad	579
3.1.4	Bevoegdheden ondernemingsraad	580
3.1.5	Faciliteiten	582
3.2	Comité voor bescherming en preventie op het werk	584
3.2.1	Oprichting	584
3.2.2	Samenstelling	585
3.2.3	Vervanging leden comité	585
3.2.4	Bevoegdheden	586
3.2.5	Faciliteiten	588
3.3	De syndicale afvaardiging	589
3.3.1	Oprichting	589
3.3.2	Samenstelling	590
3.3.3	Bevoegdheden	590
3.3.4	Faciliteiten	591
3.4	Besluitvorming in voormelde overlegorganen	592

	HOOFDSTUK 3 DE COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMSTEN	593
1	Begrip	593
2	Afsluiten CAO	594
3	Niveau van afsluiting	595
4	Optreden vakorganisaties	596
5	Inhoud van een CAO	597
6	Geldigheidsvereisten van een CAO	600
7	Duur CAO	601
8	Toetreding tot een CAO	602
9	Neerlegging van de collectieve arbeidsovereenkomst	602
10	De algemeen bindendverklaring van een CAO	604
11	Bindende kracht van een CAO	606
11.1	Algemeen bindendverklarde CAO.....	606
11.2	Niet-algemeen bindendverklarde CAO.....	606
12	Nawerking van een CAO	609
12.1	Overdracht van een onderneming.....	609
12.2	Doorwerking in de individuele arbeidsovereenkomst.....	610
13	Hiërarchie van de rechtsbronnen	611
	HOOFDSTUK 4 BEHOUD RECHTEN WERKNEMERS BIJ OVERGANG ONDERNEMING	617
1	Overgang krachtens overeenkomst	617
1.1	Begrippen.....	617
1.2	Beschermende bepalingen.....	622
1.2.1	Ontslagverbod.....	622
1.2.2	Behoud van de individuele arbeidsvoorwaarden.....	625
1.2.3	Behoud van collectieve arbeidsvoorwaarden.....	628
1.3	Vordering van de werknemer t.o.v. de overdrager of de overnemer?.....	629
1.3.1	Schulden ontstaan vóór de overgang.....	630
1.3.2	Schulden ontstaan na overdracht.....	631
1.4	Behoud van de bescherming.....	631
1.5	Behoud van de overlegorganen.....	631
1.5.1	Ondernemingsraad en comité.....	631
1.5.1.1	Overgang krachtens overeenkomst van één of meer ondernemingen.....	631
1.5.1.2	Overgang krachtens overeenkomst van een gedeelte van een onderneming naar een andere onderneming die reeds overlegorganen heeft.....	632
1.5.1.3	Overgang krachtens overeenkomst van een gedeelte van een onderneming naar een andere onderneming die geen overlegorganen heeft.....	632
1.5.1.4	Splitsing van de technische bedrijfseenheid.....	632
1.5.2	Syndicale afvaardiging.....	632
2	Overgang na faillissement	632
2.1	Begrip.....	632
2.2	Toepassingsgebied.....	633
2.3	Beschermende bepalingen.....	634
2.3.1	Overnameplicht.....	634
2.3.2	Behoud van de individuele arbeidsvoorwaarden.....	634
2.3.3	Behoud van de collectieve arbeidsvoorwaarden.....	635
2.3.4	Overbruggingsvergoeding.....	635

Deel 3 Arbeidsreglementering

1	Gezondheidstoezicht op de werknemers	639
1.1	Algemene principes	639
1.2	Doelstellingen	639
1.3	Verplichtingen van de werkgever	640
1.4	Oproeping van de werknemers	641
1.5	Verplichtingen preventieadviseur-arbeidsarts	642
1.6	Vormen van gezondheidsbeoordeling	643
1.6.1	Voorafgaande gezondheidsbeoordeling	643
1.6.2	Periodiek gezondheidstoezicht	646
1.6.3	Onderzoek bij werkhervatting	648
1.6.4	Spontane raadpleging	649
1.6.5	Bezoek voorafgaand aan de werkhervatting	649
1.6.6	Voortgezet gezondheidstoezicht	650
1.6.7	Uitbreiding van het gezondheidstoezicht	650
1.6.8	Specifieke categorieën van werknemers	650
1.7	Beslissing van de preventieadviseur-arbeidsarts inzake gezondheidsbeoordeling	651
1.7.1	Formulier voor gezondheidsbeoordeling	651
1.7.2	Voor elke beslissing te nemen maatregelen	653
1.7.3	Overlegprocedure	654
1.7.4	Beroepsprocedure	656
1.8	Gevolgen van de definitieve beslissing	657
1.9	Reïntegratietraject arbeidsongeschikte werknemer	658
1.9.1	Doel en toepassingsgebied	659
1.9.2	Opstarten reïntegratietraject	659
1.9.3	Verplichtingen preventieadviseur arbeidsarts	659
1.9.4	Beslissing preventieadviseur arbeidsarts	660
1.9.5	Opstellen reïntegratieplan door de werkgever	660
1.9.6	Reactiemogelijkheden werknemer	661
1.9.7	Einde reïntegratietraject	662
1.9.8	Beroepsmogelijkheid werknemer	662
1.10	Gezondheidsdossier	663
2	Werken in extreme temperaturen	664
2.1	Risicoanalyse en preventiemaatregelen	664
2.2	Actiewaarden voor blootstelling aan warmte of koude	665
2.3	Programma van technische en organisatorische maatregelen	666
2.4	Maatregelen bij overmatige koude	666
2.5	Maatregelen bij overmatige warmte	667
2.6	Gezondheidstoezicht	668
2.7	Voorlichting en opleiding	668
3	Inspectiediensten Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid arbeid en sociaal overleg	669
3.1	Arbeidsinspectie toezicht op de sociale wetten	669
3.2	Arbeidsinspectie toezicht op het welzijn op het werk	669
3.3	Bevoegdheden inspectiediensten	669
5	Het arbeidsreglement	680
4.1	Toepassingsgebied	680
4.2	Inhoud van het arbeidsreglement	681
4.2.1	Verplichte vermeldingen	681

4.2.2	Facultatieve vermeldingen	685
4.2.3	Ondertekening	686
4.3	Bekendmaking en tegenstelbaarheid van het arbeidsreglement	686
4.4	Wijziging van het arbeidsreglement	686
4.4.1	Een onderneming met een ondernemingsraad	687
4.4.2	Een onderneming zonder ondernemingsraad	687
4.4.3	Niet-toepasselijkheid van de wijzigingsprocedure	688
5	De betaalde feestdagen	690
5.1	Toepassingsgebied	690
5.2	Welke feestdagen?	691
5.3	Vervangingsdagen	691
5.4	Bekendmaking van de feest- en vervangingsdagen	692
5.5	Verbod op tewerkstelling tijdens feestdagen	692
5.5.1	Principieel verbod	692
5.5.2	Toegestane arbeid	692
5.5.3	Toekenning inhaalrust na prestaties op een feestdag	693
5.6	Recht op loon voor de feestdagen	693
5.6.1	Berekeningswijze van het loon	693
5.6.2	Voorwaarden om recht te hebben op betaling	695
5.6.3	Recht op loon voor feestdagen tijdens de schorsing van de arbeidsovereenkomst	696
5.6.4	Betaling van prestaties verricht op een feestdag	696
5.6.5	Wie betaalt?	697
5.6.6	Recht op loon voor feestdagen na het einde van de overeenkomst	697
6	Zondagsarbeid	698
6.1	Toepassingsgebied	698
6.2	Toegestane tewerkstelling op zondag	698
6.2.1	Toegestane tewerkstelling voor alle werkgevers	699
6.2.2	Toegestane tewerkstelling op zondag voor bepaalde werkgevers	699
6.2.3	Toegestane tewerkstelling op zondag in kleinhandelszaken	700
6.2.4	Toegestane tewerkstelling op zondag in de distributiesector	701
6.2.5	Toegestane tewerkstelling op zondag bij ploegenarbeid	702
6.2.6	Toegestane tewerkstelling op zondag bij seizoenarbeid of tewerkstelling in open lucht	702
6.2.7	Toegestane tewerkstelling op zondag in badplaatsen, luchtkuuroorden en toeristische centra	702
6.2.8	Toegestane tewerkstelling op zondag ingevolge de wet betreffende openingsuren in handel, ambacht en dienstverlening	704
6.2.9	Toegestane tewerkstelling op zondag in e-commerce	704
6.3	Inhaalrust na zondagsarbeid	705
6.4	Loon voor prestaties op zondag	706
7	Kinderarbeid en tewerkstelling jeugdige werknemers	706
7.1	Begrip kinderarbeid	706
7.2	Principieel verbod van kinderarbeid	706
7.2.1	Verbod van kinderarbeid in het algemeen	706
7.2.2	Verbod bepaalde activiteiten uit te voeren	706
7.2.3	Verbod te presteren op zon- en feestdagen	707
7.3	Afwijkingen op het verbod	707
7.3.1	Individuele afwijkingen	707
7.3.2	Procedure tot het bekomen van een afwijking	708
7.3.2.1	Voorafgaande verplichtingen	708
7.3.2.2	Indienen aanvraag	708

7.3.2.3	Toekenning afwijking	708
7.4	Arbeidsvoorwaarden van de jeugdige werknemers	709
7.4.1	Arbeidsduur	709
7.4.2	Maximumduur van de werkzaamheden en rusttijden	709
7.4.3	Rusttijden en pauzes	710
7.4.4	Overwerk	710
7.4.5	Aantal toegelaten werkzaamheden	710
7.4.6	Zondagsarbeid en tewerkstelling op feestdagen	711
7.5	Betaling loon bij kinderarbeid	712
7.6	Beschermingsmaatregelen	712
8	Nachtarbeid	714
8.1	Begrip nachtarbeid	714
8.2	Toepassingsgebied	714
8.3	Uitzonderingen op het verbod inzake nachtarbeid	715
8.4	Nachtarbeid en zwangere werknemers	716
8.5	Nachtarbeid en jeugdige werknemers	716
8.6	Nachtarbeid en zware risicovolle arbeid (CAO nr. 76)	717
8.7	Loontoeslag en nachtarbeid	718
8.8	Invoering van een arbeidsregeling met nachtprestaties	718
8.8.1	Voorafgaande consultatieplicht	718
8.8.2	Procedure inzake invoering arbeidsregeling met nachtprestaties	719
8.8.3	Specifieke procedure invoering arbeidsregeling met nachtprestaties in de e-commerce	719
8.9	Proefperiode en bescherming werknemer die overstapt naar een arbeidsregeling met nachtprestaties	720
9	Ploegarbeid met nachtprestaties (CAO nr. 46)	721
9.1	Toepassingsgebied	721
9.2	Voorziene begeleidingsmaatregelen	721
9.2.1	Arbeidsovereenkomst voor bepaalde duur	721
9.2.2	Werkrooster	721
9.2.3	Vrijwilligheid	722
9.3	Procedure invoering ploegarbeid met nachtprestaties	722
9.4	Overstapmogelijkheid naar een andere arbeidsregeling	722
9.4.1	Welke werknemers komen in aanmerking?	722
9.4.2	Procedure	722
9.4.3	Vergoeding bij beëindiging	723
9.5	Tijdelijke verwijdering uit ploegenarbeid met nachtprestaties	723
9.5.1	Zwangere werknemers	723
9.5.2	Wegens dwingende redenen	723
9.5.3	Wegens medische redenen	724
9.6	Vervoer	724
9.7	Financiële vergoeding voor nachtprestaties	724
9.8	Maximale arbeidsduur en rusttijden	725
9.9	Gelijkwaardige rechten	725
10	Arbeidsduur	725
10.1	Toepassingsgebied	726
10.1.1	Uitgesloten werknemers	726
10.1.2	Personen met een leidende functie of vertrouwenspost	726
10.2	Notie arbeidstijd	730
10.3	Met arbeidsduur gelijkgestelde activiteiten	736
10.4	Normale arbeidsduur	736

10.5	Afwijkingen op de normale arbeidsduurgrenzen	737
10.5.1	Optrekking daggrens tot 9 uren/dag	738
10.5.1.1	Mogelijke afwijkingen en na te leven procedure	738
10.5.1.2	Inhaalrust	738
10.5.1.3	Overloon	738
10.5.2	Grote afstand woon-werkplaats	738
10.5.2.1	Mogelijke afwijkingen en na te leven procedure	738
10.5.2.2	Inhaalrust	738
10.5.2.3	Overloon	738
10.5.3	Piek- en dalarbeid	738
10.5.3.1	Mogelijke afwijkingen en procedure	738
10.5.3.2	Inhaalrust	740
10.5.3.3	Wijze betaling loon gelet op de wisselvallige prestaties	740
10.5.3.4	Overloon	740
10.5.4.	Glijdende uurroosters	741
10.5.4.1	Mogelijke afwijkingen en na te leven procedure	741
10.5.4.2	Inhaalrust	743
10.5.4.3	Betaling loon en overloon	743
10.5.4.4	Bestaande glijdende uurroosters	743
10.5.5	Ploegenarbeid	743
10.5.5.1	Mogelijke afwijkingen en na te leven procedure	743
10.5.5.2	Inhaalrust	744
10.5.5.3	Overloon	745
10.5.6	Werken die wegens hun aard niet onderbroken mogen worden	745
10.5.6.1	Mogelijke afwijkingen en na te leven procedure	745
10.5.6.2	Inhaalrust	746
10.5.6.3	Overloon	747
10.5.7	Uitvoeren van balans- of inventariswerken	747
10.5.7.1	Mogelijke afwijkingen en procedure	747
10.5.7.2	Inhaalrust	747
10.5.7.3	Overloon	747
10.5.8	Bepaalde sectoren, categorieën of takken van ondernemingen	748
10.5.8.1	Mogelijke afwijkingen en na te leven procedure	748
10.5.8.2	Inhaalrust	749
10.5.8.3	Overloon	749
10.5.9	Vorbereidend werk of nawerk	750
10.5.9.1	Mogelijke afwijkingen en na te leven procedure	750
10.5.9.2	Inhaalrust	750
10.5.9.3	Overloon	751
10.5.10	Werken van vervoer, laden en lossen	752
10.5.10.1	Mogelijke afwijkingen en na te leven procedure	752
10.5.10.2	Inhaalrust	752
10.5.10.3	Overloon	753
10.5.11	Werken waarvan de arbeidstijd niet nauwkeurig bepaald kan worden	753
10.5.11.1	Mogelijke afwijkingen en na te leven procedure	753
10.5.11.2	Inhaalrust	754
10.5.11.3	Overloon	755
10.5.12	Werken met stoffen die zeer snel kunnen ontaarden	755
10.5.12.1	Mogelijke afwijkingen en na te leven procedure	755

10.5.12.2	Inhaalrust	755
10.5.12.3	Overloon	756
10.5.13	Buitengewone vermeerdering van werk	757
10.5.13.1	Mogelijke afwijkingen en na te leven procedure	757
10.5.13.2	Inhaalrust	757
10.5.13.3	Overloon	759
10.5.14	Vrijwillige overuren	760
10.5.14.1	Mogelijke afwijkingen en na te leven procedure	760
10.5.14.2	Inhaalrust	761
10.5.14.3	Overloon	761
10.5.15	Arbeid om het hoofd te bieden aan een voorgekomen of dreigend ongeval	762
10.5.15.1	Mogelijke afwijkingen en na te leven procedure	762
10.5.15.2	Inhaalrust	762
10.5.15.3	Overloon	762
10.5.16	Arbeid om het hoofd te bieden aan een voorgekomen of dreigend ongeval bij derden	763
10.5.16.1	Mogelijke afwijkingen en na te leven procedure	763
10.5.16.2	Inhaalrust	763
10.5.16.3	Overloon	764
10.5.17	Dringende arbeid aan machines of materieel	765
10.5.17.1	Mogelijke afwijkingen en na te leven procedure	765
10.5.17.2	Inhaalrust	765
10.5.17.3	Overloon	765
10.5.18	Dringende arbeid aan machines of materieel bij derden	765
10.5.18.1	Mogelijke afwijkingen en na te leven procedure	765
10.5.18.2	Inhaalrust	766
10.5.18.3	Overloon	767
10.5.19	Arbeid die door een onvoorziene noodzakelijkheid wordt vereist	767
10.5.19.1	Mogelijke afwijkingen en na te leven procedure	767
10.5.19.2	Inhaalrust	768
10.5.19.3	Overloon	769
10.6	Naleving van de uurroosters	770
10.7	Recht op inhaalrust	770
10.8	Betaling overloon	771
10.8.1	Principe	771
10.8.2	Bedrag overloon	772
10.8.3	Praktijkvoorbeelden	773
10.8.4	Tijdstip betaling overloon	774
10.8.5	Omzetting van overloon in bijkomende inhaalrust	774
10.8.6	Bewijs geleverde overuren	775
10.9	Procedure optrekking meerurengrens in de referteperiode en omzetting inhaalrust in overloon	779
10.10	Rusttijden tussen opeenvolgende prestaties	780
10.11	Pauzes	781
10.12	Arbeidsduurvermindering omwille van de Corona-pandemie	782
11	Invoering nieuwe arbeidsregelingen	783
11.1	Toepassingsgebied	783
11.2	Voorafgaande informatieplicht	784
11.3	Onderhandelingsniveau	784
11.3.1	Onderhandelingen op sectoraal vlak	784
11.3.2	Onderhandelingen op ondernemingsvlak	784

11.4	Procedure invoering nieuwe arbeidsregelingen	785
11.4.1	Ondernemingen met een syndicale afvaardiging	785
11.4.2	Ondernemingen zonder syndicale afvaardiging	785
11.5	Mogelijke afwijkingen	786
11.5.1	Zondagsarbeid	786
11.5.2	Nachtarbeid	786
11.5.3	Arbeidsduur	786
11.5.4	Arbeid op feestdagen	787
11.5.5	Bouwwerken	787
11.6	Bijzondere bepalingen inzake betaling loon	787
12	Stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag (voorheen brugpensioen)	787
12.1	Voorwaarden om gerechtigd te zijn op de bedrijfstoeslag	788
12.1.1	Ontslag	788
12.1.2	Recht hebben op werkloosheidsuitkeringen	789
12.1.3	Werkhervatting	794
12.1.4	Voldoen aan de leeftijds- en anciënniteitsvoorwaarde	795
12.2	Inkomen van de werkloze met bedrijfstoeslag	807
12.2.1	Bedrag bedrijfstoeslag	809
12.2.2	Berekening bedrijfstoeslag	810
12.2.3	Aanpassing van de bedrijfstoeslag	811
12.2.4	Afhoudingen op de uitkeringen werkloosheid met bedrijfstoeslag	812
12.2.5	Cumul	812
12.2.6	Voorbeeld berekening werkloosheid met bedrijfstoeslag	813
12.3	Verplichtingen in hoofde van de werkgever	814
12.3.1	Betaling bijdragen	814
12.3.2	Vervanging van de werkloze met bedrijfstoeslag	816
12.3.2.1	Principe	816
12.3.2.2	Tijdstip en duur van de vervanging	818
12.3.2.3	Sanctie bij niet-vervanging	818
12.4	Onderneming in moeilijkheden of herstructurering	818
12.4.1	Begrip	818
12.4.2	Aanvraagprocedure	819
12.4.3	Afwijkingsmogelijkheden	820
12.4.3.1	Vervangingsplicht	821
12.4.3.2	Leeftijdsvoorwaarde	821
12.4.3.3	Verkorte opzeggingstermijn	822
12.5	Toegelaten activiteiten voor de werkloze met bedrijfstoeslag	823
12.6	Overstapmogelijkheid van werkloosheid met bedrijfstoeslag naar rustpensioen	825
13	Halfijds brugpensioen	826
14	Het loon	826
14.1	Algemeen	826
14.2	Hoogte van het loon	827
14.2.1	Bepaling loon	827
14.2.2	Gewaarborgd minimummaandinkomen (CAO nr. 43 en 50)	828
14.2.2.1	Toepassingsgebied	828
14.2.2.2	Bedrag gewaarborgd minimummaandinkomen CAO nr. 43	829
14.2.2.3	Bedrag gewaarborgd minimummaandinkomen CAO nr. 50	831
14.2.2.4	Inhoud minimummaandinkomen	831
14.2.3	Indexering van het loon	833

14.2.4	Loonnorm	834
14.2.4.1	Toepassingsgebied	836
14.2.4.2	Begrippen	836
14.2.4.3	Bepalen maximaal beschikbare marge	837
14.2.4.4	Vastleggen maximale marge loonkostontwikkeling	840
14.2.4.5	Toewijzing gedeelte loonmarge	841
14.2.4.6	Toezicht naleving loonnorm	841
14.2.4.7	Uitsluitingen loonkostontwikkeling	842
14.2.4.8	Bijsturingsmechanisme	842
14.2.4.9	Matiging andere inkomsten	843
14.2.5	Gelijke beloning man/vrouw	843
14.3	Betaling loon en de loonbeschermingswet	845
14.3.1	Toepassingsgebied	845
14.3.2	Begrip loon	846
14.3.3	Betaling in welke munt?	848
14.3.4	Betaling op welke wijze?	848
14.3.5	Betaling van loon in natura	849
14.3.5.1	Betaling van loon in natura moet gebruikelijk zijn	850
14.3.5.2	Voorafgaande schatting van de waarde	850
14.3.5.3	Maximum toegelaten bedrag van voordelen in natura	850
14.3.5.4	Welke goederen komen in aanmerking en hoe gebeurt de schatting?	850
14.3.6	Tijdstip van betaling van het loon	851
14.3.7	Plaats betaling loon	853
14.3.8	Betaling aan wie?	853
14.3.9	Recht op intresten bij laattijdige betaling	854
14.3.10	Overhandigen van een afrekening	855
14.3.11	Toezicht werknemer	856
14.3.12	Inhoudingen op het loon	856
14.3.13	Bewijs betaling loon	860
14.4	Loonbeslag en overdracht van loon	861
14.4.1	Begrip	861
14.4.2	Grenzen inzake beslag	862
14.4.2.1	Principe	862
14.4.2.2	Grensbedragen inzake beslag en overdracht van loon	862
14.4.2.3	Vaststelling grensbedragen op maandbasis	864
14.4.2.4	Vermindering voor beslag vatbaar bedrag wegens kinderen ten laste	864
14.4.2.5	Praktijkvoorbeelden	866
14.4.3	Procedure inzake loonbeslag en overdracht van loon	867
14.4.3.1	Bewarend beslag	867
14.4.3.2	Uitvoerend beslag	869
14.4.3.3	Loonoverdracht	870
14.5	Enkele bijzondere loonvormen	872
14.5.1	Eindejaarspremie	872
14.5.1.1	Rechthebbenden	872
14.5.1.2	Bedrag en voorwaarden	874
14.5.1.3	Recht op een pro rata eindejaarspremie	874
14.5.2	Maaltijdcheques	875
14.5.2.1	Principe: maaltijdcheque = loon	875
14.5.2.2	Voorwaarden vrijstelling RSZ-bijdragen	876

14.5.2.3	Deeltijdse werknemers	877
14.5.2.4	Voorwaarden fiscale vrijstelling	878
14.5.3	Aanvullend pensioen	880
14.5.3.1	Pensioenstelsels op sectoraal en bedrijfsvlak	882
14.5.3.2	Invoering, wijziging en opheffing van een pensioentoezegging	882
14.5.3.3	Toetreding	885
14.5.3.4	Verboden discriminatie	886
14.5.3.5	Onderscheid arbeiders-bedienden	888
14.5.3.6	Verworven reserves, verworven prestaties en waarborgen	890
14.5.3.7	Uitbetaling van de prestaties	893
14.5.3.8	Uittreding uit het bedrijf of uit de sector	897
14.5.3.9	Verandering van pensioeninstelling	899
14.5.3.10	Inspraak van de werknemers	900
14.5.3.11	Transparantie	901
14.5.3.12	Sociale pensioenplannen	901
14.5.3.13	Verjaring	904
14.5.3.14	Vrij aanvullend pensioen	905
14.5.3.14.1	Toepassingsgebied	905
14.5.3.14.2	Afsluiten van een pensioenovereenkomst	905
14.5.3.14.3	Inhouding op het loon	906
14.5.3.14.4	Verworven reserves en prestaties en uitbetaling pensioen	907
14.5.3.14.5	Verjaring	909
14.5.4	Niet-recurrente resultaatsgebonden voordelen (CAO nr. 90)	909
14.5.4.1	Toepassingsgebied	909
14.5.4.2	Begrippen	910
14.5.4.3	Toegelaten doelstellingen	910
14.5.4.4	Verboden invoering	911
14.5.4.5	Arbeidsrechtelijk- fiscaal- en sociaal zekerheidsstatuut	912
14.5.4.6	Informatierecht werknemers	913
14.5.4.7	Procedure invoering regeling in de onderneming	913
14.5.4.8	Inhoud ingevoerd plan	917
14.5.4.9	Wijziging plan	919
14.5.5	Werknemersparticipatie in het kapitaal en toekenning winstpremie	919
14.5.5.1	Invoering participatieplan	920
14.5.5.2	Procedure invoering participatieplan	920
14.5.5.3	Voorwaarden invoering participatieplan	921
14.5.5.4	Inhoud participatieplan	922
14.5.5.5	Onbeschikbaarheid aandelen	923
14.5.5.6	Winstpremie	923
14.5.5.7	Coöperatieve participatievennootschap	925
14.5.5.8	Het investeringspaarplan	927
14.5.5.9	Sociaal zekerheidsstatuut	927
14.5.6	Ecocheques	928
14.5.6.1	Begrip	928
14.5.6.2	Producten die in aanmerking komen	928
14.5.6.3	Berekening aantal cheques	930
14.5.6.4	Informatieverstrekking aan de werknemer	930
14.5.6.5	Sociaal zekerheidsstatuut	930
14.5.6.6	Bijzondere betalingswijze	932

14.5.7	Mobiliteitsvergoeding en mobiliteitsbudget	932
14.5.7.1	Mobiliteitsvergoeding	933
14.5.7.2	Mobiliteitsbudget	933
14.5.7.2.1	Invoering, toekenning en geldigheidsvoorwaarde	934
14.5.7.2.2	Gebruik en functionering van het mobiliteitsbudget	935
14.5.7.2.3	Juridische gevolgen van het mobiliteitsbudget	937
14.5.7.2.4	Duur van de mobiliteitsbudget	938
14.5.7.2.5	Omvang en evolutie mobiliteitsbudget	938
14.5.7.2.6	Statuut van het mobiliteitsbudget	939
14.5.7.2.7	Behandeling van het mobiliteitsbudget	939
14.5.7.2.8	Beheer mobiliteitsbudget en mobiliteitsrekening	941
15	Tijdskrediet en thematische verloven	942
15.1	Inleiding	942
15.2	Toepassingsgebied	943
15.3	Mogelijkheden	944
15.4	Recht op voltijds tijdskrediet, halftijdse of 1/5 loopbaanvermindering	944
15.4.1	Recht op tijdskrediet of loopbaanvermindering zonder motief	944
15.4.2	Recht op tijdskrediet of loopbaanvermindering met motief	945
15.4.2.1	Mogelijkheden	945
15.4.2.1.1	Tijdskrediet met motief 36 maanden	946
15.4.2.1.2	Tijdskrediet met motief 51 maanden	947
15.4.2.1.3	Combinatie tijdskrediet met motief 36 en 51 maanden	948
15.4.2.2	Voorwaarden	948
15.4.2.3	Duur	950
15.4.2.3.1	Maximumduur	950
15.4.2.3.2	Minimumduur	951
15.4.2.3.3	Aanrekening vroeger opgenomen periodes	952
15.4.2.4	Stavingsstukken	953
15.4.2.5	Uitkeringen	954
15.4.2.5.1	Periode recht op uitkeringen	954
15.4.2.5.2	Formaliteiten	954
15.4.2.5.3	Bedrag uitkeringen	955
15.4.3	Recht op vermindering prestaties omwille van Corona	959
15.5	Landingsbanen	960
15.5.1	Mogelijkheden	960
15.5.2	Voorwaarden	960
15.5.2.1	Leeftijdsvoorwaarde	961
15.5.2.2	Tewerkstellingsvoorwaarde	962
15.5.2.3	Anciënniteitsvoorwaarde	964
15.5.2.4	Beroepsloopbaanvereiste	964
15.5.2.5	Niet vervullen voorwaarden	966
15.5.3	Duur	966
15.5.3.1	Maximumduur	966
15.5.3.2	Minimumduur	967
15.5.3.3	Aanrekening vroeger opgenomen periodes	967
15.5.4	Stavingsstukken	967
15.5.5	Uitkeringen	967
15.5.5.1	Leeftijdsvoorwaarde	967
15.5.5.2	Bedrag uitkeringen	971

15.6	Gemeenschappelijke bepalingen voor de 3 systemen	973
15.6.1	Tewerkstellingsvoorwaarde	973
15.6.2	Verlenging	975
15.6.3	Ondernemingen met hoogstens 10 werknemers	976
15.7	Uitoefeningsmodaliteiten	976
15.7.1	Kennisgeving aan de werkgever	976
15.7.1.1	Wijze van kennisgeving	976
15.7.1.2	Termijn	976
15.7.1.3	Inhoud van de aanvraag	977
15.7.1.4	Akkoord werkgever	978
15.7.2	Aanvraag en formaliteiten t.a.v. de RVA	979
15.7.3	Beslissing van de RVA	980
15.7.4	Uitstelbaarheid in hoofde van de werkgever	982
15.7.5	Intrekingsmogelijkheid van het tijdskrediet	983
15.8	Organisatieregels	983
15.8.1	Drempel	984
15.8.2	Berekening drempel	985
15.8.3	Wijziging drempel	986
15.8.4	Voorkeur- en planningsmechanisme	986
15.8.5	Kennisgeving aan de werknemers	987
15.9	Ontslagbescherming en terugkeer naar de vroegere functie	987
15.10	Overgangsbepalingen	987
15.11	Toegelaten cumul	988
15.12	Verlies van het recht op uitkeringen	991
15.13	Premie van het Vlaamse Gewest	991
15.13.1	Toepassingsgebied	992
15.13.2	Opleidingskrediet	992
15.13.2.1	Voorwaarden	992
15.13.2.2	Duur	993
15.13.2.3	Uitkeringen	993
15.13.2.4	Aanvraag werknemer	994
15.13.3	Zorgkrediet	995
15.13.3.1	Voorwaarden	995
15.13.3.2	Duur	995
15.13.3.3	Uitkeringen	995
15.13.3.4	Aanvraag werknemer	996
15.13.4	Onderneming in moeilijkheden of herstructurering	997
15.13.4.1	Voorwaarden	997
15.13.4.2	Duur	998
15.13.4.3	Uitkeringen	998
15.13.4.4	Aanvraag werknemer	999
15.13.5	Suppletieve regeling	999
15.13.6	Verlies van de aanmoedigingspremie	999
15.14	Bijkomende vergoeding toegekend door Fondsen voor Bestaanszekerheid	999
15.15	Impact tijdskrediet op de sociale zekerheid	1000
15.15.1	Werkloosheid	1000
15.15.2	Ziekte- en invaliditeitsverzekering	1000
15.15.3	Pensioen	1000
15.15.4	Jaarlijkse vakantie	1003

15.16	Thematische verloven	1003
15.16.1	Ouderschapsverlof	1003
15.16.1.1	Begrip	1003
15.16.1.2	Voorwaarden	1004
15.16.1.2.1	Leeftijd van het kind	1004
15.16.1.2.2	Anciënniteit van de werknemer	1005
15.16.1.3	Uit oefeningswijze	1005
15.16.1.4	Uitkeringen	1008
15.16.1.5	Aanvraag werknemer	1011
15.16.1.6	Uitstel van het ouderschapsverlof	1012
15.16.1.7	Bescherming tegen ontslag	1012
15.16.1.8	Corona-ouderschapsverlof	1012
15.16.2	Palliatieve verzorging	1013
15.16.2.1	Begrip palliatieve verzorging	1013
15.16.2.2	Duur en uit oefeningswijze	1013
15.16.2.3	Uitkeringen	1014
15.16.2.4	Aanvraag werknemer	1016
15.16.2.5	Bescherming tegen ontslag	1017
15.16.3	Bijstand of verzorging van een zwaar ziek gezins- of familielid	1017
15.16.3.1	Begrip zwaar ziek gezins- of familielid	1017
15.16.3.2	Duur en uit oefeningswijze	1018
15.16.3.3	Uitkeringen	1021
15.16.3.4	Aanvraag werknemer	1022
15.16.3.5	Bescherming tegen ontslag	1024
15.16.4	Mantelzorg	1024
15.16.4.1	Begrip mantelzorg	1024
15.16.4.2	Duur en uit oefeningswijze	1025
15.16.4.3	Uitkeringen	1026
15.16.4.4	Aanvraag werknemer	1028
15.16.4.5	Bescherming tegen ontslag	1028
16	Onthaal van nieuw personeel in de onderneming	1028
16.1	Principe	1028
16.2	Te verstrekken informatie in ondernemingen met minstens 20 werknemers	1029
16.2.1	Op het ogenblik van de aanwerving	1030
16.2.2	Op de eerste werkdag	1030
16.2.3	Tijdens de eerste maand	1030
16.3	Te verstrekken informatie in ondernemingen met minder dan 20 werknemers	1031
16.3.1	Op het ogenblik van de aanwerving	1031
16.3.2	Op de eerste werkdag	1031
16.4	Veiligheid en welzijn werknemers	1031
17	Werving en selectie van werknemers	1032
17.1	Plichten van de werkgever	1032
17.1.1	Kosten van de selectieprocedure	1032
17.1.2	Overhandiging van een bewijsschrift aan werklozen	1032
17.1.3	Teruggave van stukken	1032
17.1.4	Overlegging van gezegelde en eensluidend verklaarde bescheiden	1032
17.2	Gedragsregels inzake werving en selectie	1032
17.2.1	Informatie aan de sollicitant	1033
17.2.2	Verboden discriminatie	1033

17.2.3	Eerbiediging privacy van de sollicitant	1034
17.2.4	Vertrouwelijke behandeling van de gegevens	1035
17.2.5	Plichten van de sollicitant	1035
17.2.6	Duur selectieprocedure	1037
17.2.7	Duur proefarbeid	1037
17.2.8	Verplaatsingskosten	1037
18	Outplacement	1038
18.1	Outplacement voor werknemers van minder dan 45 jaar	1038
18.1.1	Instemming van de werknemer	1038
18.1.2	Kosten outplacement	1039
18.1.3	Verplichtingen van het outplacementbureau	1039
18.1.4	Invoering outplacement	1039
18.2	Outplacement voor werknemers vanaf 45 jaar die worden ontslagen	1040
18.2.1	Toepassingsgebied	1040
18.2.2	Rechten en plichten werknemer	1040
18.2.3	Kwaliteitscriteria dienstverlener	1042
18.2.4	Procedure	1044
18.2.5	Duur van de outplacementbegeleiding	1046
18.2.6	Kostprijs van de outplacementprocedure	1047
18.2.7	Afwezigheid tijdens de opzeggingstermijn	1047
18.2.8	Werkgever komt zijn verplichtingen niet na	1047
18.2.8.1	Sanctionering werkgever	1047
18.2.8.1.1	Schadevergoeding V.D.A.B.	1047
18.2.8.1.2	Schadevergoeding werknemer	1048
18.2.8.2	Outplacementbegeleiding door V.D.A.B.	1048
18.3	Veralgemeend recht op outplacement ingevoerd naar aanleiding van de wet op het eenheidsstatuut	1049
18.3.1	Toepassingsgebied	1049
18.3.2	Kwaliteitscriteria dienstverlener	1050
18.3.3	Verbreking van de overeenkomst met een vergoeding van minstens 30 weken	1051
18.3.3.1	Duur van de outplacementbegeleiding	1052
18.3.3.2	Procedure	1053
18.3.3.3	Sancties werkgever	1053
18.3.3.4	Keuzerecht werknemer	1054
18.3.4	Ontslag met een opzeggingstermijn van minstens 30 weken	1054
18.3.4.1	Duur	1054
18.3.4.2	Procedure	1055
18.4	Outplacement bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de werkgever wegens medische overmacht	1055
18.4.1	Toepassingsgebied	1055
18.4.2	Procedure	1056
18.4.3	Duur van de outplacementbegeleiding	1056
18.4.4	Kostprijs outplacementbegeleiding	1057
19	Bestrijding discriminatie tussen vrouwen en mannen	1057
19.1	Begrippen	1057
19.2	Toepassingsgebied inzake arbeidsrecht en sociale zekerheid	1058
19.2.1	Toegang tot arbeid	1059
19.2.2	Arbeidsvoorwaarden en verloning	1059
19.2.3	Beëindiging van de arbeidsbetrekking	1062
19.2.4	Aanvullende regeling voor sociale zekerheid	1064

19.3	Discriminatieverbod	1065
19.3.1	Rechtvaardiging direct onderscheid	1066
19.3.2	Rechtvaardiging indirect onderscheid	1067
19.3.3	Algemene rechtvaardigingsgronden	1068
19.4	Bewijslast	1070
19.5	Actiemogelijkheden van het slachtoffer	1071
19.6	Bescherming tegen ontslag	1074
20	Bestrijding bepaalde vormen van discriminatie	1074
20.1	Begrippen	1075
20.2	Toepassingsgebied inzake arbeidsrecht en sociale zekerheid	1083
20.2.1	Toegang tot arbeid	1083
20.2.2	Arbeidsvoorwaarden en verloning	1085
20.2.3	Beëindiging van de arbeidsbetrekking	1089
20.2.4	Aanvullende regeling voor sociale zekerheid	1097
20.3	Discriminatieverbod	1098
20.3.1	Rechtvaardiging direct onderscheid	1099
20.3.2	Rechtvaardiging indirect onderscheid	1100
20.3.3	Algemene rechtvaardigingsgronden	1101
20.3.4	Specifieke rechtvaardigingsgronden	1103
20.4	Bewijslast	1104
20.5	Actiemogelijkheden van het slachtoffer	1106
20.6	Bescherming tegen ontslag	1111
21	Taalgebruik in de ondernemingen	1112
21.1	Taalgebruik in Brussel-Hoofdstad	1112
21.1.1	Welke gemeenten?	1112
21.1.2	Welke documenten en welke taal?	1112
21.1.3	Sanctie bij niet-naleving van de taalwetgeving	1113
21.2	Taalgebruik in het Vlaamse Gewest	1113
21.2.1	Toepassingsgebied	1114
21.2.2	Welke documenten en welke taal?	1115
21.2.3	Sancties	1119
21.3	Taalgebruik in het Waalse Gewest	1122
21.3.1	Welke documenten en welke taal?	1122
21.3.2	Sanctie	1123
21.4	Taalgebruik in het Duitse taalgebied	1123
21.5	Taalgebruik in de faciliteitengemeenten	1123
22	Betaald educatief verlof en vormingen	1123
22.1	Toepassingsgebied en rechthebbende werknemers	1124
22.1.1	Betaald educatief verlof	1124
22.1.2	Vlaams opleidingsverlof	1125
22.2	Rechtgevende opleidingen	1126
22.2.1	Betaald educatief verlof	1126
22.2.1.1	Beroepsopleidingen	1126
22.2.1.2	Algemene opleidingen	1127
22.2.2	Vlaams Opleidingsverlof	1127
22.2.2.1	Arbeidsmarktgerichte opleidingen	1128
22.2.2.2	Loopbaangerichte opleidingen	1131
22.3	Duur van het opleidingsverlof	1131
22.3.1	Betaald educatief verlof	1131

22.3.1.1	Voltijdse werknemers	1131
22.3.1.2	Deeltijdse werknemers	1133
22.3.2	Vlaams Opleidingsverlof	1134
22.3.2.1	Voltijdse werknemers	1135
22.3.2.2	Deeltijdse werknemers	1135
22.4	Opname van het verlof	1136
22.5	Loon voor de gevolgde opleidingsuren	1137
22.6	Door de werknemer na te leven formaliteiten	1138
22.6.1	Informeren werkgever	1138
22.6.2	Overmaken attesten van aanwezigheid	1139
22.6.3	Overmaken attest tweede zit	1140
22.7	Verlies van het recht op betaald educatief verlof en opleidingsverlof	1140
22.7.1	Opgeven of onderbreken van de opleiding	1140
22.7.2	Onvoldoend nauwgezet volgen van de cursussen	1140
22.7.3	Uitoefenen winstgevende activiteit	1142
22.7.4	Meer dan twee mislukkingen	1142
22.8	Planning van het B.E.V.	1143
22.9	Bescherming tegen ontslag	1144
22.10	Verjaring vordering werknemer	1144
22.11	Terugvordering door de werkgever	1144
22.12	Terugbetaling door de overheid	1144
23	Insolventie van ondernemingen	1147
23.1	Insolventieprocedure	1149
23.1.1	Procedureregels	1149
23.1.2	Register	1151
23.1.3	Aanstelling insolventiefunctionaris	1152
23.1.4	Opsporen ondernemingen in moeilijkheden	1153
23.1.4.1	Gegevensverzameling	1153
23.1.4.2	Kamers voor ondernemingen in moeilijkheden	1154
23.1.5	Voorlopige maatregelen	1155
23.1.6	Ondernemingsbemiddelaar en minnelijk akkoord	1157
23.2	Gerechtelijke reorganisatie	1158
23.2.1	Doel	1158
23.2.2	Vorbereidend akkoord	1158
23.2.3	Procedure aanvraag gerechtelijke reorganisatie	1160
23.2.4	Beslissing tot reorganisatie en gevolgen	1163
23.2.5	Voorwaarden	1169
23.2.6	Voortijdige beëindiging en sluiting van de procedure	1169
23.2.7	Soorten gerechtelijke reorganisatie	1170
23.2.7.1	Gerechtelijke reorganisatie door een minnelijk akkoord	1170
23.2.7.2	Gerechtelijke reorganisatie door een collectief akkoord	1171
23.2.7.2.1	Voorlegging reorganisatieplan	1171
23.2.7.2.2	Inhoud reorganisatieplan	1172
23.2.7.2.3	Goedkeuring reorganisatieplan	1174
23.2.7.2.4	Uitbetaling schuldvorderingen	1176
23.2.7.2.5	Intrekking reorganisatieplan	1176
23.2.7.3	Gerechtelijke reorganisatie door overdracht onder gerechtelijk gezag	1177
23.2.7.3.1	Soorten overdracht	1177
23.2.7.3.2	Rechten werknemers bij overdracht	1177

23.2.7.3.3	Organisatie overdracht	1184
23.2.7.3.4	Afsluiting procedure gerechtelijke reorganisatie	1185
23.2.7.3.5	Behoud bescherming en werking overlegorganen	1187
23.2.8	Wijziging doel procedure	1187
23.3	Failissement	1187
23.3.1	Staking van betaling en faillietverklaring	1188
23.3.2	Gevolgen faillietverklaring	1192
23.3.3	Beheer en vereffening van de boedel	1194
23.3.4	Taken en bevoegdheden curatoren	1195
23.3.5	Voortzetting van activiteiten	1198
23.3.6	Beëindiging arbeidsovereenkomsten	1198
23.3.7	Aangifte en verificatie van de schuldvorderingen	1200
23.3.8	Vereffening van het faillissement	1204
23.3.9	Kwijtschelding schulden	1206
23.3.10	Schuldeisers en borgtochten	1207
23.3.11	Uitdeling aan de schuldeisers	1208
23.3.12	Bevoorrecht karakter van de vordering van de werknemers	1208
23.3.13	Betaling door de curator en door het Fonds Sluiting Ondernemingen	1210
23.3.14	Verkoop onroerende goederen gefailleerde	1211
23.3.15	Terugvordering goederen	1212
23.3.16	Aansprakelijkheidsvorderingen	1213
23.3.17	Verbodsbepalingen en rehabilitatie	1214
23.3.18	Intrekking faillissement	1216
24	Continuïteit van de ondernemingen	1216
25	Tussenkomst Fonds Sluiting Ondernemingen	1216
25.1	Begrippen	1216
25.2	Toepassingsgebied	1218
25.3	Uitgesloten werknemers	1219
25.4	Informatieverplichting in geval van sluiting	1219
25.5	Betaling sluitingsvergoeding door het Fonds Sluiting Ondernemingen	1221
25.5.1	Welke ondernemingen komen in aanmerking?	1221
25.5.2	Vereist aantal tewerkgestelde werknemers	1221
25.5.3	Notie sluiting onderneming	1222
25.5.4	Rechthebbende werknemers	1224
25.5.5	Uitgesloten werknemers	1225
25.5.6	Bedrag sluitingsvergoeding	1226
25.5.7	Cumul met andere vergoedingen	1227
25.5.8	Formaliteiten	1227
25.5.9	Tijdstip betaling sluitingsvergoedingen	1227
25.5.10	Intresten	1228
25.5.11	Verjaring	1228
25.6	Betaling van lonen, vergoedingen en voordelen	1229
25.6.1	Welke ondernemingen komen in aanmerking?	1230
25.6.2	Vereist aantal tewerkgestelde werknemers	1231
25.6.3	Rechthebbende werknemers	1231
25.6.4	Uitgesloten werknemers	1232
25.6.5	Beperking in de tussenkomst van het FSO	1232
25.6.6	Door de werknemer na te komen verplichtingen	1233
25.6.7	Tijdstip betaling lonen, voordelen en vergoedingen	1235
25.6.8	Inhoudingen	1235

25.6.9	Intresten	1236
25.6.10	Verjaring	1236
25.7	Betaling van de bedrijfstoeslag bij werkloosheid met bedrijfstoeslag	1237
25.7.1	Voorwaarden tussenkomst	1237
25.7.2	Door de werknemer na te komen verplichtingen	1239
25.7.3	Tijdstip betaling bedrijfstoeslag	1239
25.7.4	Inhoudingen	1239
25.7.5	Intresten	1239
25.7.6	Verjaring	1239
25.8	Betaling overbruggingsvergoeding	1240
25.8.1	Welke ondernemingen komen in aanmerking?	1240
25.8.2	Notie overname van activa	1241
25.8.3	Tijdstip overname activa in geval van faillissement	1241
25.8.4	Voorwaarden werknemers	1242
25.8.5	Bedrag van de overbruggingsvergoeding	1242
25.8.6	Verlies van het recht op de overbruggingsvergoeding	1243
25.8.7	Door de werknemer na te komen verplichtingen	1244
25.8.8	Tijdstip betaling overbruggingsvergoeding	1244
25.8.9	Inhoudingen	1245
25.8.10	Intresten	1245
25.8.11	Verjaring	1245
25.8.12	Cumul met andere vergoedingen	1246
25.9	Tegemoetkoming bij overmacht	1246
25.10	Tijdelijke werkloosheid	1248
25.11	Bijkomende vergoeding verschuldigd aan sommige beschermde werknemers	1248
25.12	Betalingswijze	1249
25.13	Terugbetaling en subrogatie	1250
25.14	Terugvordering	1250
26	Tussenkomst van de werkgever in de vervoerskosten	1251
26.1	Toepassingsgebied CAO nr. 19 nonies	1252
26.2	Welke werknemers?	1252
26.2.1	Verplaatsing met openbaar vervoer	1252
26.2.2	Verplaatsing met eigen vervoer	1253
26.3	Door de NMBS georganiseerd gemeenschappelijk openbaar vervoer	1253
26.4	Gemeenschappelijk openbaar vervoer met uitzondering van treinvervoer	1255
26.5	Gecombineerd gemeenschappelijk openbaar vervoer	1256
26.6	Privé-vervoer	1256
26.7	Tijdstip van terugbetaling	1257
26.8	Modaliteiten van terugbetaling	1257
27	Privacy in de onderneming	1258
27.1	Recht op privacy	1258
27.2	Beperkingen aan het recht	1258
27.3	Camerabewaking op de arbeidsplaats	1260
27.3.1	Wettelijk kader	1260
27.3.2	Begrip	1260
27.3.3	Toepassingsmodaliteiten	1261
27.3.3.1	Doelstellingen	1261
27.3.3.2	Beperkingen	1261
27.3.3.3	Uitoefeningswijze	1261
27.3.4	Procedure	1262

27.3.4.1	Informatie	1262
27.3.4.2	Consultatie	1262
27.3.5	Camerabewaking met beeldmateriaal	1263
27.3.6	Rechtspraak	1263
27.4	Briefgeheim in de onderneming	1266
27.4.1	Wettelijk kader	1266
27.4.2	Rechtspraak	1266
27.5	Fouilleren en uitgangscntroles	1267
27.5.1	Wettelijk kader	1267
27.5.2	Begrippen	1267
27.5.3	Toepassingsmodaliteiten uitgangscntrole	1269
27.5.4	Procedure	1270
27.5.5	Sanctie miskenning procedure	1271
27.5.6	Rechtspraak	1272
27.6	Afluisteren, registreren en opnemen van telefoongesprekken	1273
27.6.1	Begrip	1273
27.6.2	Wettelijk kader	1273
27.6.3	Rechtspraak	1274
27.7	Controle van e-mail en internetgebruik in de onderneming	1277
27.7.1	Wettelijk kader	1277
27.7.2	Begrip	1278
27.7.3	Verbintenissen werknemer en werkgever	1278
27.7.4	Regels voor de controle op de elektronische on-linecommunicatiegegevens	1279
27.7.4.1	Doelstellingen	1279
27.7.4.2	Beperkingen	1279
27.7.5	Informatieprocedure	1280
27.7.5.1	Collectieve informatie	1280
27.7.5.2	Individuele informatie	1280
27.7.6	Individualisering van de elektronische on-linecommunicatiegegevens	1281
27.7.6.1	Begrip	1282
27.7.6.2	Beperkingen	1282
27.7.6.3	Directe individualisering	1282
27.7.6.4	Indirecte individualisering	1283
27.7.7	Rechtspraak	1283
27.7.7.1	Aanvaardbaar bewijsmateriaal	1284
27.7.7.2	Onrechtmatig bewijsmateriaal	1287
28	Preventie van psycho-sociale risico's/Geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk	1290
28.1	Algemene bepaling	1290
28.2	Begrippen	1290
28.3	Preventiemaatregelen	1294
28.4	Bijzondere preventiemaatregelen in het kader van geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag	1297
28.4.1	Risicoanalyse	1297
28.4.2	Psychologische ondersteuning	1297
28.4.3	Verplichtingen werknemer	1297
28.4.4	Taak Comité voor preventie en bescherming op het werk	1298
28.4.5	Verplichtingen van de werkgever	1298
28.5	Verzoek tot psychosociale interventie	1299
28.5.1	Verzoek tot informele psychosociale interventie	1300
28.5.2	Verzoek tot formele psychosociale interventie	1300

28.5.2.1	Verzoek met een hoofdzakelijk collectief karakter	1301
28.5.2.2	Verzoek met een hoofdzakelijk individueel karakter	1303
28.5.2.3	Individueel dossier	1304
28.5.3	Verzoek voor formele psychosociale interventie voor feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag	1306
28.6	Preventieadviseur psychosociale aspecten/vertrouwenspersonen	1308
28.6.1	Aanwijzing preventieadviseur psychosociale aspecten	1308
28.6.2	Aanwijzing vertrouwenspersoon	1308
28.6.3	Onverenigbaarheid	1310
28.6.4	Taken vertrouwenspersoon	1310
28.6.5	Taken preventieadviseur	1311
28.7	Opleiding en informatie CPBW, werknemers en hiërarchische lijn	1313
28.8	Actiemogelijkheden/Sancties	1314
28.8.1	Ontbreken van een preventiebeleid	1315
28.8.2	Interne procedure	1315
28.8.3	Tussenkomst inspectie	1316
28.8.4	Gerechtelijke procedure	1316
28.9	Bewijslast	1320
28.10	Misbruik van de klachtenprocedure	1321
28.11	Sancties ten aanzien van de dader	1322
29	Werkbaar/wendbaar werk	1322
29.1	Aanpassing arbeidsduur	1323
29.2	Opleidingsinspanningen	1323
29.2.1	Soorten opleidingen	1324
29.2.2	Toepassingsgebied	1325
29.2.3	Interprofessionele opleidingsdoelstelling	1326
29.2.4	Realisatie interprofessionele opleidingsdoelstelling	1326
29.2.5	Individuele opleidingsrekening	1326
29.2.6	Suppletieve regeling inzake recht op opleidingen	1328
29.3	Occasioneel telewerk	1328
29.4	Uitbreiding plus-minusconto	1329
29.4.1	Toepassingsgebied	1329
29.4.2	Mogelijke afwijkingen op de normale arbeidsduur	1329
29.4.3	Tijdelijke werkloosheid	1330
29.4.4	Na te leven procedure	1330
29.4.5	Betaling loon	1331
29.5	Uitzendarbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur	1331
29.6	Loopbaansparen	1331
29.6.1	Op te sparen tijd	1332
29.6.2	Invoering regeling loopbaansparen	1332
29.6.3	Beheer stelsel loopbaansparen	1333
29.7	Schenking conventioneel verlof	1333
29.7.1	Voorwaarden	1333
29.7.2	Invoering regeling schenking verlof	1334
29.7.3	In aanmerking komende situaties	1334
29.7.4	Na te leven procedure	1334
29.8	Vereenvoudiging deeltijdse arbeid	1335
29.9	Glijdende uurroosters	1335
29.10	Uitbreiding palliatief verlof en tijdskrediet	1335

29.11	Werkgeversgroepering	1336
29.11.1	Toelating	1337
29.11.2	Voorwaarden	1337
29.11.3	Beperking terbeschikkingstelling	1337
29.11.4	Bepaling bevoegd paritair comité	1338
29.11.5	Bijkomende verplichtingen bij optrekking drempel	1338
29.11.6	Verplichtingen gebruiker	1339
29.12	E-commerce	1339
ALFABETISCHE INDEX		1341

LIJST VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN